

Copyright © 2025

Reproducerea integrală sau parțială a textului
din această lucrare este posibilă
numai cu acordul scris al Editurii ARLEQUIN.

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SOESCU, SORINA**

**Dislexia la copii, dificultate de învățare sau oportunitate? / dr.
Sorina Soescu. - București : Arlequin, 2025**
ISBN 978-606-95795-2-7

616

37

DATE DE CONTACT:

Sediul: Str. Lugojana, Nr. 2, Sector 3, București

Telefon și WhatsApp: **+40 727 50 93 50**

E-mail: editura.arlequin@gmail.com

Webpage: www.editura-arlequin.ro

Dr. Sorina SOESCU

DISLEXIA

**LA COPII,
DIFICULTATE DE ÎNVĂȚARE
SAU OPORTUNITATE ?**

**Editura ARLEQUIN
2025**

CUPRINS

Introducere	7
Dislexia	13
Capitolul I DISLEXIA – O DIZABILITATE DE ÎNVĂȚARE --- Definiții, Concepte ---	17
Capitolul II SĂ FACEM CEVA PENTRU COPIII CU DISLEXIE.....	25
Capitolul III PROCEDURILE DAVIS --- IMPLEMENTARE ---	33
Capitolul IV EVALUAREA DAVIS A ABILITĂȚII PERCEPTUALE.....	37
Capitolul V PROCEDURA DAVIS DE CONSILIERE A ORIENTĂRII	43
Capitolul VI ÎNTĂRIREA DEPRINDERILOR	63
Capitolul VII CITIREA RAPIDĂ --- TREI PAȘI CĂTRE REALIZAREA EI ---	79
CUVÂNT DE ÎNCHEIERE	85
BIBLIOGRAFIE	87

INTRODUCERE

De ce m-am apucat să scriu o carte despre dislexie?

De ce un medic aglomerat, care face homeopatie și fitoterapie, devine interesat de o metodă care aduce mult cu metoda vizualizării din psihologie? Atât de interesat încât se străduiește să o învețe, să o aplice și să îi învețe și pe alții să o folosească?

Pentru că problema cu care ne confruntăm — dislexia — nu are nicio soluție printre remediile folosite în mod obișnuit. Dislexia nu poate fi tratată cu medicamente alopate (deși mulți copii, mai ales cei care prezintă simptome de hiperkinezie sau tulburări de concentrare puternice, primesc medicamente). Dar nici cu medicamente naturale nu avem rezultate în cazul acestei probleme.

M-am trezit, în ultimii ani, cu din ce în ce mai mulți copii prezentând simptomele de dislexie. M-am chinuit mult timp să înțeleg ce li se întâmplă; am tot prescris ba remedii homeopate, ba fitoterapie sau flori Bach. Și, când am văzut că nu obțin nicio ameliorare, am început să caut răspunsuri în alte părți. Atunci am aflat de metoda revoluționară a lui Ronald Davis, care se aplică cu mult succes în Statele Unite, dar și în Europa de Vest, în ultimii 20 de ani. Pentru medicii români este dificil să participe la seminarii de formare în America, așa că soluția cea mai la îndemână rămân cărțile. Cartea *The Gift of Dyslexia* a reprezentat baza pentru prezenta lucrare — din ea am extras procedurile pas cu pas ale îmbunătățirii stării copiilor cu dislexie.

Am scris această carte pentru toți părinții care se confruntă cu problemele de învățare ale copiilor lor și se simt neputincioși că nu-i pot ajuta. De asemenea, mă adresez și profesorilor sau psihologilor care doresc să se implice în ajutorul acestor copii. Nu este nevoie decât de puțin efort pentru stăpânirea corectă a metodei și de disponibilitate și ceva timp pentru aplicarea ei la copil. Cu multă bunăvoință se pot obține rezultate remarcabile,

fără niciun medicament, fără nicio altă intervenție. Doar cu niște exerciții de vizualizare de-a dreptul agreabile.

Pentru mine este foarte important ca părinții copiilor cu dislexie să citească explicațiile din introducerea cărții. Am încercat să fac partea teoretică a cărții cât mai mică, mai simplă și mai clară. Cartea originală a lui Ronald Davis are multe explicații detaliate despre cum se dezvoltă dislexia în decursul timpului, are multe exemple de persoane cu dislexie și întâmplări ale lor. M-am gândit că aș încărca prezentul volum prea mult dacă aș fi preluat prea multe detalii teoretice. Ce mă interesa, în primul rând, era să pot prezenta clar și concis metoda de corectare a dislexiei și instrumentul cel mai important – tehnicile Davis.

Dorința și speranța mea cea mare este ca toți cei care au nevoie de instrument să-l folosească. Puteți să-l învățați exersând pe un alt membru al familiei, care nu are probleme — doar să vă familiarizați cu desfășurarea procedurilor. Citiți cu atenție toată cartea. Nu este mare, nu este complicată. Am scris-o deliberat cu fonturi mai mari, să fie accesibilă chiar unor persoane cu dislexie – pentru a putea măcar parțial înțelege despre ce este vorba.

Cel mai rău lucru într-o situație dificilă este să nu o înțelegi. Atunci apare confuzia. Și, odată cu ea, neputința.

Este exact sentimentul părinților care au copii cu dislexie. Și exact acesta este sentimentul copiilor – care n-au nici cea mai vagă idee ce este în neregulă cu ei.

Iar atunci când înțeleg — copilul și părinții — ceva se luminează și confuzia dispare. Atunci intervine vindecarea.

Datoria unui medic căruia îi pasă de pacienții lui este să găsească remediul pentru o problemă. Acest remediu poate fi un medicament, poate fi o schimbare de dietă sau poate să fie o procedură, precum tehnica Davis. Chiar dacă eforturile pentru stăpânirea diferitelor tehnici nu sunt mici, rezultatele merită orice investiție — de timp și energie. Vindecarea se află totdeauna în interiorul nostru. Iar medicul este cel care luminează drumul către ea, prin lumina cunoștințelor sale.

Fie ca această mică carte să aducă înțelegere, cunoaștere și vindecare printre toți oamenii care suferă fără să înțeleagă motivele suferințelor lor.

Au trecut 20 de ani...

Au trecut 20 de ani de când am scris cartea cu dislexia. Între timp, informațiile, experiențele și cunoașterea despre dificultățile de comunicare s-au acumulat și viziunea este diferită.

Ce-am descoperit în ultimii ani?

1. **Dificultățile de funcționare ale creierului uman** apar datorită tulburărilor fluxurilor interioare ale corpului: circulație, limfatic, LCR. Când apele interioare ale corpului se pot deplasa în liniște să își realizeze sarcina de hrănire și curățenie a celulelor, totul este în regulă. Corpul, mintea, comunicarea se întâmplă natural. Când aceste ape sunt involburate, strâmtorate sau blocate, apar stagnări și acumulări de reziduuri toxice.
2. **Stimulii exteriori ai lumii în care trăim** agresează corpul fizic la fiecare pas: radiații, substanțe chimice (derivați petrolieri prezenți în cosmetice, produși de curățenie, dezinfectanți, conservanți alimentari, suplimente cu care sunt tratate animalele, plantele, oame-nii), hrană ultra-procesată, apă de proastă calitate îmbuteliată în plastic, lipsa mișcării fizice, lipsa somnului și lipsa conexiunii umane directe – sunt câțiva dintre factorii cu care ne confruntăm zilnic.
3. **Inteligența Artificială** schimbă fundamental relațiile umane, viziunea despre viață și afectează chimia și biologia corpului. Statul prelungit la ecrane modifică reacțiile corpului, care nu se mai mișcă, în schimb se încălzește excesiv din cauza radiațiilor neionizante și în-cordării corpului fizic. Lipsa de conexiune umană directă modifică chimia și fizica creierului și a întregului sistem nervos.
4. **Înțelegerea proceselor mentale și biologice** ne ajută să privim jo-cul vieții diferit și să înțelegem vulnerabilitatea făpturii umane, din-colo de minunea și miracolul care este corpul uman. Înțelegem mai bine degradările ce apar, precum și abilitatea fabuloasă a corpului de a se adapta la circumstanțele în care se află.

Am descoperit, în lucrul cu oamenii, că unul dintre cele mai grele și complicate procese din lume este **creșterea copiilor umani**. Starea lor de neputință durează o perioadă exagerat de lungă, fiind necesare resurse pe o perioadă prelungită pentru menținerea lor în viață și creșterea / evoluția lor până la viața adultă.

Creierul uman, în special, se maturizează lent și foarte greu. În tot procesul, este extrem de vulnerabil la varii stimuli (din exterior sau din interiorul corpului).

De-a lungul copilăriei mici și adolescenței apar toți factorii perturbatori menționați, ce modifică **funcționalitatea electromagnetică a sistemului nervos și endocrin**, influențând în special conexiunea interumană și relațiile cu ceilalți.

Comunicarea prin cuvinte, în scris sau prin vorbe, **se învață doar în interacțiunea cu ceilalți și împreună cu ceilalți**.

Dislexia, ADHD-ul, sindromul de spectru autist – apar într-o lume în care timpul dedicat relațiilor interumane a scăzut dramatic, în timp ce timpul petrecut cu ecranele și dispozitivele lumii a crescut îngrijorător.

Leția cu adevărat importantă pe care am descoperit-o în ultimii ani a fost despre **neuroplasticitatea creierului**, care se adaptează la orice există și se recalibrează, pentru a susține în continuare viața și evoluția.

Cu alte cuvinte, chiar dacă apar dislexia sau alte tulburări de comunicare, creierul reușește să activeze **alte mecanisme de compensare** și să împingă evoluția spre descoperirea altor posibilități ale mașinării corpului uman.

Dislexia este **o consecință a unei lumi tehnologizate, robotizate și foarte mentale**. Oamenii care se rup de mediul înconjurător și curgerea naturală, lentă și calmă a fluxului vieții, intră într-o structură artificială – intensivă, rapidă, haotică, imprevizibilă și, mai ales, competitivă.

Corpul este închis în apartamente de bloc, fixat într-un scaun și cu ochii lipiți de un ecran. Lumea minții este mult mai haotică și dramatică decât lumea naturală a plantelor și animalelor.

Copiii umani aleg să petreacă din ce în ce mai mult timp în spații virtuale, chiar și atunci când se joacă cu prietenii lor. Nu este nicio uimire că tulburările tip dislexie devin prevalente și sunt însoțite de multe alte disfuncții ale corpului (intestin permeabil, suprarenale slăbite, boli autoimune etc.).

Exercițiile din această carte sunt la fel de utile ca acum 20 de ani, când am scris prima oară cartea. Folosirea vizualizării și exercițiilor de imaginație constituie un **antrenament mental și perceptiv de primă mână**.

La fel de folositoare rămâne și recomandarea de a considera dislexia **ca pe o oportunitate** – adică o provocare din care se pot antrena abilități utile corpului și minții umane.

Dacă vom folosi fiecare dificultate cu care se confruntă un copil ca o oportunitate de a descoperi și exersa **abilități unice**, ce nu ar fi necesare în lipsa provocării, dezvoltăm o **viziune asupra vieții** ce poate fi prelungită și în alte domenii.

Am aflat până în acest moment că toți adulții cu dificultăți tip dislexie, făcând eforturi să le depășească, **descoperă instrumente și abilități interioare** care îi transformă în ceea ce devin mai târziu în viață: **oameni maturi și responsabili**.

Greutățile învață copiii (și apoi adulții) să devină mai eficienți și mai puternici.

Doresc cititorului din prezent să-i fie de folos **atât partea de înțelegere teoretică a dislexiei, cât și exercițiile și jocurile prezentate**.

Punerea lor în practică face diferența în calitatea vieții zilnice.

Sănătate multă tuturor,
Dr. Sorina Soescu
Iulie 2025

DISLEXIA

Termenul *dislexie* este unul mai puțin obișnuit pentru omul de rând. De cele mai multe ori, este asociat cu dificultățile de citire, de scriere și de calculare (matematică) care apar la copii de vârstă școlară. Unii specialiști asociază această tulburare cu tendința de a inversa ordinea literelor sau a cuvintelor, iar alții cu lentoarea procesului de învățare. Aproape toată lumea consideră *dislexia* o tulburare de învățare, dar dificultatea de a învăța este doar unul dintre aspectele dislexiei.

Tulburarea funcțiilor mentale care produce dislexia este considerată și un dar, nu numai o problemă. Vom încerca să vă explicăm, pas cu pas, cum acești copii sunt dăruiți de natură cu calități care îi înzestrează cu abilități naturale speciale, cu talente care se dezvoltă până la nivel de geniu.

Toți acești copii care prezintă simptome de dislexie au multe abilități în comun:

- sunt copii extrem de conștienți de mediul înconjurător, sunt atrași de orice găză, furnică sau fir de praf, care pot fi invizibile pentru ceilalți;
- sunt mult mai curioși decât media;
- gândesc în imagini și nu în cuvinte;
- sunt foarte intuitivi și extrem de imaginativi, fiind foarte vizuali în reveriile lor (cu ochii minți, creează imagini cu multă ușurință);
- ei gândesc și percep multi-dimensional (folosind în același timp toate simțurile);
- de multe ori, ei își trăiesc gândurile ca și cum ar fi realitate și reacționează la ele, ca la orice întâmplare reală;
- își pot utiliza abilitatea creierului de a modifica și crea percepții (abilitate primară a creierului).

Toate aceste abilități de bază, dacă nu sunt supresate, invalidate sau distruse de părinți sau de procesul educațional vor determina apariția a două caracteristici importante ale acestor copii:

- inteligență peste medie;
- abilități creative extraordinare.

Din acestea vor răsări darurile adevărate ale *dislexiei* – cel mai important fiind darul creativității.

Dintre dislexicii celebri, care au fost școlari foarte proști, amintim numai pe:

- Albert Einstein;
- Walt Disney;
- Alexander Graham Bell;
- Henry Ford;
- Nelson Rockefeller;
- Winston Churchill;
- Leonardo da Vinci;
- artiștii WhoopiGoldberg;
- Harry Belafonte;
- Cher;
- Jay Leno.

Este important ca împreună, părinți, educatori și terapeuți să ne schimbăm punctul de vedere.

Să facem ceea ce se numește **O SCHIMBARE DE PARADIGMĂ**. Să nu mai considerăm *dislexia* o dizabilitate, ci un dar, o însușire care trebuie folosită.

Pentru această schimbare de paradigmă, avem nevoie cu toții de o înțelegere clară și concisă a *dislexiei* și a cauzelor sale. Vom trece în revistă atât aspectele pozitive, cât și pe cele negative. De asemenea, vom prezenta un protocol de corecție a dislexiei, așa cum a fost el dezvoltat de un pionier al terapiei, Ronald S. Davis – întemeietorul Centrului de Corecție al Dislexiei din Burlingame, California, din 1982.

Acest protocol este simplu și clar explicat și poate fi realizat de orice părinte cu copilul lui sau de un terapeut care dorește să ajute un copil cu dislexie.

Majoritatea ideilor din prezenta carte sunt preluate din cărțile lui Ron Davis, fondatorul metodei Davis pentru corecția dislexiei. Acestea sunt doar adaptate și aranjate pe înțelesul cititorului român.

Prezenta carte se dorește a fi un ajutor pentru toți părinții care se confruntă cu problema dislexiei, precum și pentru terapeuții și educatorii interesați de binele și viitorul micilor dislexici.

CAPITOLUL I

DISLEXIA – O DIZABILITATE
DE ÎNVĂȚARE

--- DEFINIȚII, CONCEPTE ---

Termenul *dislexie* a fost inițial folosit pentru a descrie diferite probleme de învățare, cu care se confruntau copiii. Ulterior, multe probleme de învățare au primit nume diferite (exemplu: discalculia – dificultate de a face calcule etc.), în prezent existând peste 70 denumiri diferite ale problemelor de învățare.

Cercetătorii au crezut inițial că persoanele cu probleme de învățare au unele leziuni ale creierului sau ale nervilor, sau malformații congenitale care interferau cu procesul mental necesar pentru învățarea citirii sau scrierii.

Apoi, către sfârșitul anului 1920, Dr. Samuel Torrey Orton a redefinit *dislexia* drept o „inversare a lateralității emisferelor cerebrale”. Asta înseamnă că emisfera cerebrală stângă făcea ceea ce trebuia să facă emisfera dreaptă și emisfera dreaptă făcea ceea ce trebuia să facă stânga. Cercetătorul și-a infirmat ulterior propria teorie și mai târziu a venit cu o alta, despre *dislexia* ca fiind o „dominanță emisferică mixtă”. Asta însemna că *uneori* emisfera dreaptă a creierului făcea ceea ce trebuia să facă emisfera stângă și invers.

Astăzi există multe alte teorii diferite despre ce este dislexia și ce o produce. Majoritatea au fost formulate pentru a explica simptomele sau caracteristicile dislexiei și de ce apăreau acestea.

Ronald Davis, el însuși dislexic, a studiat îndelung această problemă și are propria lui teorie, apărută din practica sa. El spune că dislexia nu este rezultatul nici unei leziuni a creierului sau a nervilor. Nu este produsă de vreo malformație a creierului, urechii interne sau globilor oculari.

Ronald Davis spune că *dislexia este un produs al gândurilor și un mod special de a reacționa la senzația de confuzie.*

Să explicăm mai pe larg teoria lui Ronald Davis

Se știe că oamenii gândesc în două moduri diferite:

- 1) **conceptualizare verbală** – oamenii care gândesc cu sunetul cuvintelor;
 - 2) **conceptualizare non-verbală** – oamenii care gândesc cu imagini mentale ale conceptelor sau ideilor.
- 1) **Gândirea verbală** este liniară în timp. Ea urmează structura limbajului. Când o folosește, când gândește cuvinte, o persoană poate să compună mental propoziții, formate din cuvinte, câte unul pe rând. Gândirea verbală se derulează la aceeași viteză precum vorbirea. O persoană normală vorbește cam 150 cuvinte pe minut sau 2.5 cuvinte pe secundă. Un crainic de radio priceput poate ajunge la 200 cuvinte pe minut. Dincolo de 250 cuvinte pe minut, totul devine neinteligibil. Aceasta este limita maximă de viteză a conceptualizării verbale.
- 2) **Gândirea non-verbală** este mult mai evoluată. Imaginile „cresc” și se modifică pe măsură ce procesul gândirii adaugă mai multe concepte. Gândirea non-verbală este mult mai rapidă, posibil de mii de ori mai rapidă. De fapt, aproape nu poți înțelege procesul gândirii non-verbale pentru că se întâmplă atât de rapid încât persoana nici nu este conștientă că se întâmplă. De regulă, gândirea non-verbală este subliminală sau mult sub pragul conștientizării.

Oamenii gândesc în general, în ambele feluri, atât verbal, cât și non-verbal. Dar mulți dintre oameni tind să se specializeze pe o anumită tendință. Fiecare persoană va avea modul său primar de gândire, iar pe celălalt îl va considera mod secundar.

Dislexia se manifestă între 3 și 13 ani – iar dislexicul este, de regulă, un gânditor non-verbal, adică gândește aproape exclusiv în imagini.

Să ne uităm puțin la limbaj, care este o oglindă a procesului de gândire. Dacă nu ar fi așa, ar fi mult prea complicat pentru oricine să-l învețe.

Limbajul este compus din simboluri (literele). Simbolurile au trei caracteristici:

- sunetul simbolului (literei);
- semnificația simbolului;
- aspectul simbolului (literei).

Când folosim conceptualizarea verbală, noi gândim cu *sunetele* limbajului. De fapt, purtăm în capul nostru un monolog interior, cu întrebări, răspunsuri și declarații. Unii oameni verbalizează aceste conceptualizări atunci când vorbesc singuri cu voce tare. Este un proces cu viteză redusă, dar sunt persoane care reușesc să înțeleagă semnificația unei propoziții, chiar dacă nu înțeleg complet unele dintre cuvinte.

Ascultarea unei propoziții mentale poate să ajute la înțelegere, pentru că toate simbolurile (litere și cuvinte) apar în propoziție pe măsură ce aceasta este parcursă (de exemplu, abia la final știi dacă ai o declarație sau o întrebare, când vezi simbolul reprezentat de punct sau de semnul întrebării).

Atunci când se folosește conceptualizarea non-verbală, noi gândim la semnificația limbajului formând imagini mentale ale conceptelor și ideilor. Imaginile nu sunt numai vizuale. Sunt mai degrabă ca niște filmulețe tridimensionale, multi-senzoriale. Ca și cum în capul nostru vedem acest film, care se schimbă și evoluează pe măsură ce se citește propoziția. Procesul este de multe ori mai rapid decât conceptualizarea verbală. Dar apare o mare problemă, pentru că unele părți ale limbajului sunt mai ușor de pus în film, iar altele sunt mai dificile.

Rețineți de pe acum că dislexicii nu au în cap acel monolog interior, sau el este foarte redus, așa încât ei *nu aud* ce citesc decât dacă citesc cu voce tare. În loc de aceasta, ei compun o imagine mentală prin adăugarea de înțelesuri sau imagini, pe măsură ce întâlnesc fiecare nou cuvânt.